

Zadeva C-338/24**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča****Datum vložitve:**

7. maj 2024

Predložitveno sodišče:

Cour d'appel de Rouen (Francija)

Datum predložitvene odločbe:

25. april 2024

Pritožnica:

LF

Nasprotna stranka v postopku s pritožbo:

SANOFI PASTEUR S.A.

1. Predmet spora in dejansko stanje:

- 1 LF, rojena 7. januarja 1980, je bila 20. marca 2003 cepljena s cepivom Revaxis proti davici, tetanusu in poliomielitisu, ki ga izdeluje laboratorij Sanofi Pasteur.
- 2 Ker je imela LF od leta 2004 naprej različne simptome, okužbe in bolečine (prebava, grlo, ramena, roke, bolečine v vratu, okužbe sečil, bolečine v križu, izpadanje las), je bila od 3. decembra 2005 večkrat odsotna z dela.
- 3 Opravila je različne zdravniške preglede, med drugim 31. marca 2008 biopsijo leve deltoidne mišice, ki je razkrila makrofagni miofasciitis zaradi prisotnosti aluminijevega hidroksida – adjuvansa, ki se uporablja v nekaterih cepivih –, in zaradi makrofagnega miofasciitisa je bila LF od 2. do 5. aprila 2013 hospitalizirana.
- 4 LF je 2. junija 2015 zadevo predložila commission de conciliation et d'indemnisation des accidents médicaux (komisija za poravnave in odškodnine za zdravstvene nesreče), ki je naročila izvedensko mnenje.

- 5 V izvedenskem poročilu je bilo ugotovljeno, da se je stanje LF 20. septembra 2016 stabiliziralo in da ni dokazov za to, da je patologijo pri LF povzročilo cepljenje s cepivom Revaxis. Navedena komisija je njen zahtevek 11. januarja 2017 zavrnila.
- 6 LF je z vlogama dne 17. in 23. junija 2020 pri Tribunal judiciaire d'Alençon (splošno sodišče v Alençonu) vložila tožbo med drugim zoper družbo Sanofi Pasteur, v kateri je zahtevala odškodnino za škodo zaradi tega cepljenja. Uveljavljala je tako odgovornost za proizvode z napako kot krivdno odgovornost.
- 7 Sodnik, ki je pri tribunal judiciaire d'Alençon (splošno sodišče v Alençonu) pristojen za izvedbo predhodnega postopka, je s sklepom z dne 10. junija 2021 ugotovil, da je tožba LF zoper družbo Sanofi zastarala, in njene zahtevke zavrnil.
- 8 LF je zoper ta sklep 30. junija 2021 vložila pritožilo. Cour d'appel de Caen (pritožbeno sodišče v Caenu) je s sodbo z dne 31. maja 2022 v bistvu potrdilo izpodbijani sklep in za nedopustne razglasilo zahtevke LF, s katerimi je uveljavljala odgovornost za proizvode z napako in krivdno odgovornost.
- 9 Cour de cassation (kasacijsko sodišče) je sodbo cour d'appel de Caen (pritožbeno sodišče v Caenu) s sodbo z dne 5. julija 2023 v celoti razveljavilo in stranki napotilo na cour d'appel de Rouen (pritožbeno sodišče v Rouenu).
- 10 LF je 18. septembra 2023 zadevo predložila predložitvenemu sodišču.
- 11 V obravnavani zadevi se poraja več vprašanj v zvezi z razlago Direktive Sveta 85/374/EGS z dne 25. julija 1985 o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi z odgovornostjo za proizvode z napako.
- 12 Najprej se postavlja vprašanje izključnosti sistema odgovornosti za proizvode z napako. Z drugimi besedami, ali je mogoče ta sistem kumulirati z drugim sistemom odgovornosti, kot je sistem krivdne odgovornosti, in ali je torej mogoče tožbo vložiti na podlagi teh dveh sistemov odgovornosti, kako je to storila LF? V okviru sistema odgovornosti za proizvode z napako se postavlja tudi vprašanje, ali je desetletni zastaralni rok iz člena 11 Direktive 85/374 v nasprotju s pravico dostopa do sodišča. Nazadnje se postavlja vprašanje glede razlage triletnega zastaralnega roka za vložitev tožbe zaradi odgovornosti za proizvode z napako iz člena 10 Direktive, natančneje datuma začetka teka tega roka, zlasti v primeru kompleksne napredujoče patologije, kakršna je tista pri LF.

2. Pravni okvir:

Pravo Unije

Direktiva Sveta 85/374/EGS z dne 25. julija 1985 o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi z odgovornostjo za proizvode z napako

13 Člen 10 določa:

„1. Države članice svoji zakonodaji določijo triletni zastaralni rok za uveljavljanje odškodninskih zahtevkov na podlagi te direktive. Zastaralni rok prične teči od dne, ko je oškodovanec zvedel ali bi moral zvedeti za škodo, napako in identiteto proizvajalca.

[...]“

14 Člen 11 določa:

„Države članice v svoji zakonodaji določijo, da pravice, ki jih ima oškodovanec po tej direktivi, prenehajo po izteku 10 let od dne, ko je dal proizvajalec dejanski proizvod, ki je povzročil škodo, v promet, razen če je oškodovanec v tem času sprožil sodni postopek zoper proizvajalca.“

15 Člen 13 določa:

„Ta direktiva ne vpliva na pravice, ki jih lahko ima oškodovanec na podlagi predpisov o pogodbeni ali nepogodbeni odgovornosti ali na podlagi posebnega sistema odgovornosti, ki obstaja v trenutku uradnega sporočila te direktive.“

Listina Evropske unije o temeljnih pravicah

16 Člen 52 Listine o temeljnih pravicah določa:

„1. Kakršno koli omejevanje uresničevanja pravic in svoboščin, ki jih priznava ta listina, mora biti predpisano z zakonom in spoštovati bistveno vsebino teh pravic in svoboščin. Ob upoštevanju načela sorazmernosti so omejitve dovoljene samo, če so potrebne in če dejansko ustrezajo ciljem splošnega interesa, ki jih priznava Unija, ali če so potrebne zaradi zaščite pravic in svoboščin drugih.

2. Pravice, ki jih priznava ta listina in jih urejajo določbe Pogodb, se uresničujejo v skladu s pogoji in v mejah, opredeljenih v teh pogodbah.

3. Kolikor ta listina vsebuje pravice, ki ustrezajo pravicam, zagotovljenim z Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, sta vsebina in obseg teh pravic enaka kot vsebina in obseg pravic, ki ju določa navedena konvencija. Ta določba ne preprečuje širšega varstva po pravu Unije.“

17 Člen 47 Listine določa:

„Pravica do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sodišča

Vsakdo, ki so mu kršene pravice in svoboščine, zagotovljene s pravom Unije, ima pravico do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem v skladu s pogoji, določenimi v tem členu.

Vsakdo ima pravico, da o njegovi zadevi pravično, javno in v razumnem roku odloča neodvisno, nepristransko in z zakonom predhodno ustanovljeno sodišče.

[...]

Francosko pravo

Civilni zakonik

- 18 Člen 1245-16 code civil (civilni zakonik), s katerim je bil prenesen člen 10 Direktive 85/374, določa:

„Odškodninska tožba na podlagi določb tega naslova zastara v treh letih od dne, ko je oškodovanec zvedel ali bi moral zvedeti za škodo, napako in identiteto proizvajalca.“

- 19 Člen 1245-15, s katerim je bil prenesen člen 11 Direktive 85/374, določa:

„Če proizvajalec ni odgovoren, njegova odgovornost na podlagi določb tega poglavja preneha deset let po tem, ko je bil sam proizvod, ki je povzročil škodo, dan v promet, razen če oškodovanec v tem obdobju sproži sodni postopek.“

- 20 Člen 1245-17, s katerim je bil prenesen člen 13 Direktive 85/374, določa:

„Določbe tega poglavja ne vplivajo na pravice, ki jih lahko ima oškodovanec na podlagi predpisov o pogodbeni ali nepogodbeni odgovornosti ali na podlagi posebnega sistema odgovornosti.“

Ne glede na to proizvajalec odgovarja za posledice svojih napak in napak oseb, za katere je odgovoren.“

- 21 Člen 1240 civilnega zakonika določa:

„Kdor povzroči škodo drugemu, jo je dolžan povrniti.“

3. Stališča strank:

Pritožnica

Izključnost sistema odgovornosti za proizvode z napako

- 22 LF trdi, da lahko zoper družbo Sanofi Pasteur vloži tožbo, s katero uveljavlja tako odgovornost za proizvode z napako na podlagi člena 1245 in naslednjih civilnega zakonika kot krivdno odgovornost na podlagi členov 1240 in 1241 istega zakonika. Družba Sanofi Pasteur se po začetku trženja cepiva Revaxis kljub številnim opozorilom o učinkih svojega cepiva z vsebnostjo aluminija ni odzvala

niti ni izvedla nobene raziskave ali nadzora, na podlagi česar bi lahko LF sprejela informirano odločitev o cepljenju, čeprav cepljenje ni bilo obvezno.

- 23 Družba Sanofi Pasteur je torej storila napako, ki se razlikuje od napake v zvezi s pomanjkanjem varnosti izdelka.

Prekludiranost tožbe LF, ki temelji na odgovornosti za proizvode z napako

- 24 LF trdi, da je desetletni zastaralni rok iz člena 1245-15 civilnega zakonika v nasprotju z določbami člena 6(1) Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ker ji onemogoča dostop do sodišča, saj je njena patologija kompleksna in napredujoča.
- 25 Direktiva 85/374, ki je bila v francosko pravo prenesena s členom 1245 in naslednjimi civilnega zakonika, ni prilagojena področju zdravja niti odškodninam za telesne poškodbe. Desetletni rok lahko začne teči šele z dnem, ko se je LF objektivno seznanila s svojimi pravicami, kar je bilo v tem primeru 17. oktobra 2016, ko je bilo predloženo izvedensko poročilo.

Zastaranje tožbe LF

- 26 LF trdi, da je triletni zastaralni rok iz člena 1245-16 civilnega zakonika začel teči šele z dnem, ko je izvedela za škodo, in ker je LF telesno poškodbo utrpela zaradi napredujoče patologije, je bil to dan njene stabilizacije.

Nasprotna stranka v postopku s pritožbo

Izključnost sistema odgovornosti za proizvode z napako

- 27 Družba Sanofi Pasteur trdi, da je miofasciitis vnetna reakcija mišičnega tkiva, lokalizirana na mestu vbrizganja cepiva, in da izvedenci nikoli niso ugotovili povezave med zdravstvenimi težavami, ki jih zatrjuje LF, in cepljenjem s cepivom Revaxis. Mnenja, na katera se pri zatrjevanju o nasprotnem sklicuje LF, so v doktrini manjšinska.
- 28 Krivda, ki ji jo pripisuje LF in naj bi bila v tem, da svojega proizvoda, ki je bil dan v promet, ni pozorno spremljala niti nadzorovala, se ne razlikuje od domnevnega pomanjkanja varnosti v zvezi z odgovornostjo za proizvode z napako, kar je v obravnavani zadevi edino upoštevno, zato je tožba LF zaradi odgovornosti na podlagi krivde nedopustna.
- 29 Družba Sanofi Pasteur trdi, da se v skladu s sodno prakso Sodišča Evropske unije ob uveljavljanju neizpolnjevanja obveznosti v zvezi z varnostjo uporablja le ureditev odgovornosti za proizvode z napako, ki je del javnega reda.
- 30 Zaradi sodne prakse Cour de cassation (kasacijsko sodišče) s tega področja, zlasti več sodb z dne 15. novembra 2023, je treba v zvezi s tem predložiti vprašanje za predhodno odločanje.

Prekludiranost tožbe LF, ki temelji na odgovornosti za proizvode z napako

- 31 Odgovornost družbe Sanofi Pasteur je ugasnila, ker je od dajanja njenega cepiva v promet preteklo več kot deset let, glede na to, da je bila LF cepljena 20. marca 2003 in da so se zatrjevane zdravstvene težave pojavile v desetletnem roku za vložitev tožbe. Ta določba izhaja iz člena 11 Direktive 85/374, ki je skladna z Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin in je bila prenesena v člen 1245-15 civilnega zakonika ter se uporablja za cepiva in zdravstvene proizvode.

Zastaranje tožbe LF

- 32 Družba Sanofi Pasteur trdi, da je tožba LF na podlagi člena 1245-16 civilnega zakonika zastarala, ker po tem členu ni upoštevna stabilizacija, temveč datum, ko je oškodovanec izvedel za škodo, pri čemer je treba opozoriti na to, da LF po mnenju izvedencev, ki so jo pregledali, nima napredujoče patologije, da so kot datum stabilizacije določili 20. september 2016 in da LF tega datuma stabilizacije ne izpodbija.

4. Presoja cour d'appel de Rouen (pritožbeno sodišče v Rouenu)

Izključnost sistema odgovornosti za proizvode z napako

- 33 Sodišče je v sodbi z dne 25. aprila 2002, González Sánchez (C-183/00, EU:C:2002:255), presodilo:

„25. Iz tega sledi, da je diskrecijska pravica, ki jo imajo države članice za urejanje odgovornosti za proizvode z napako, v celoti določena s samo Direktivo in jo je treba izluščiti iz njenega besedila, cilja in zgradbe.

26 V zvezi s tem je treba najprej ugotoviti, da Direktiva – kot izhaja iz njene prve uvodne izjave – z vzpostavitvijo sistema harmonizirane civilne odgovornosti proizvajalcev za škodo, ki jo povzročijo proizvodi z napako, ustreza cilju zagotavljanja neizkrivljene konkurence med gospodarskimi subjekti, pospeševanja prostega pretoka blaga in izogibanja različnim stopnjam varstva potrošnikov.

27 Drugič, treba je opozoriti, da navedena direktiva drugače od na primer Direktive Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nepoštenih pogojih v potrošniških pogodbah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 2, str. 288) ne vsebuje nobene določbe, ki bi izrecno obvezovala države članice, naj glede vprašanj, ki jih Direktiva ureja, sprejmejo ali ohranijo strožje predpise, da bi zagotovile potrošnikom višjo stopnjo varstva.

28 Tretjič, treba je opozoriti, da dejstvo, da Direktiva v določenih primerih določa izjeme ali napotila na nacionalno zakonodajo, ne pomeni, da v tistih primerih, ki jih Direktiva ureja, harmonizacija ni popolna.

- 29 Čeprav namreč člena 15(1)(a) in (b) ter 16 Direktive državam članicam dovoljujeta odstopanje od pravil, določenih v tej direktivi, so te možnosti za odstopanje omejene samo na tisto, kar je tam taksativno naštet, in so opredeljene ozko. Poleg tega tudi za to veljajo pogoji za presojo z vidika nadaljnje harmonizacije, ki je izrecno omenjena v predzadnji uvodni izjavi preambule k Direktivi. Primer takega sistema postopne harmonizacije je Direktiva 1999/34/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 1999 o spremembi Direktive Sveta 85/374 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 4, str. 147), s katero je bila z vključitvijo kmetijskih proizvodov v področje uporabe te direktive odpravljena možnost iz člena 15(1)(a) te direktive.
- 30 V teh okoliščinah člena 13 Direktive ni mogoče razlagati tako, da državam članicam dopušča, da ohranijo splošen sistem odgovornosti za proizvode z napako, ki se razlikuje od ureditve, določene z Direktivo.
- 31 Določbo iz člena 13 Direktive glede pravic, ki jih oškodovanec lahko ima na podlagi predpisov o pogodbeni ali nepogodbeni odgovornosti, je treba razlagati tako, da ureditev, uveljavljena z navedeno direktivo, ki v skladu s členom 4 te direktive oškodovancu omogoča uveljavljanje odškodnine, če dokaže škodo, napako ter vzročno zvezo med napako in škodo, ne izključuje uporabe drugih sistemov pogodbene ali nepogodbene odgovornosti, ki temeljijo na drugačnih podlagah, na primer na garanciji za skrite napake ali na krivdi.
- 32 Podobno je treba – kot je razvidno iz tretjega dela stavka v trinajsti uvodni izjavi preambule k Direktivi – določbo iz člena 13 glede pravic, ki jih oškodovanec lahko ima na podlagi posebnega sistema odgovornosti, ki obstaja v času uradnega sporočila Direktive, razlagati kot sklicevanje na poseben sistem, ki je omejen samo za določen proizvodni sektor (glej današnji sodbi, Komisija/Francija, C-52/00, še neobjavljena v ZOdl., točke od 13 do 23, in Komisija/Grčija, C-154/00, še neobjavljena v ZOdl., točke od 9 do 19).
- 33 Nasprotno pa je treba šteti, da sistem odgovornosti proizvajalca, ki temelji na enaki podlagi, kot jo določa Direktiva, in ni omejen na določen proizvodni sektor, ne spada v nobenega od sistemov odgovornosti iz člena 13 Direktive. Na to določbo se torej v takem primeru ni mogoče sklicevati pri utemeljevanju ohranitve nacionalnih določb, ki določajo močnejše varstvo od tistih iz Direktive.
- 34 Zato je treba na zastavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 13 Direktive razlagati tako, da so lahko pravice, ki jih zakonodaja države članice zagotavlja oškodovanim s škodo, ki jo povzroči proizvod z napako, na podlagi splošnega sistema odgovornosti z enako podlago, kot je tista iz Direktive, omejene ali onemogočene po prenosu le-te v notranji pravni red navedene države.“
- 34 Cour de Cassation (kasacijsko sodišče) je do 15. novembra 2023 pojasnjevalo, da sistem odgovornosti za proizvode z napako, ki niso namenjeni poslovnim rabi in se za to ne uporabljajo, sicer ne izključuje uporabe drugih sistemov pogodbene ali nepogodbene odgovornosti, vendar pod pogojem, da ti ne temeljijo na

pomanjkanju varnosti zadevnega proizvoda, na primer na garanciji za skrite napake ali krivdi.

35 Cour de Cassation (kasacijsko sodišče) je v več sodbah z dne 15. novembra 2023 (22-21.174, 178, 179, 180) presodilo, da „lahko oškodovanec za škodo, ki jo je mogoče pripisati proizvodu z napako, uveljavlja odgovornost proizvajalca na podlagi druge od navedenih določb [člen 1240 civilnega zakonika], če dokaže, da je škoda posledica napake proizvajalca, na primer ker v prometu ohranja proizvod, za katerega se zaveda, da ima napako, ali ker ne izpolni svoje obveznosti skrbnega ravnanja v zvezi s tveganjem, ki ga predstavlja ta proizvod.“

36 Zato se postavlja vprašanje o razlagi pravila, določenega v členu 13 Direktive 85/374. Pritožbeno sodišče bo v zvezi s tem predložilo prvo vprašanje za predhodno odločanje.

Prekludiranost tožbe LF, ki temelji na zaradi odgovornosti za proizvode z napako

37 LF s tem pritožbenim razlogom izpodbija skladnost člena 1245-15 civilnega zakonika, s katerim se prenaša evropska direktiva, z Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Nacionalno sodišče je bilo torej zaproseno, naj presodi o skladnosti evropske direktive, ki je na podlagi člena 288 Pogodbe o delovanju Evropske unije normativno nadnacionalna, s členom 47 Listine o temeljnih pravicah.

38 Ker niti Pogodba o delovanju Evropske unije niti Listina o temeljnih pravicah niti Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin ne določajo kolizijskih pravil v zvezi z obema pravnima sistemoma, je treba zadevo predložiti Sodišču. Pritožbeno sodišče bo v zvezi s tem predložilo drugo vprašanje za predhodno odločanje.

Zastaranje tožbe LF

39 V zvezi s tem pritožbeno sodišče napotuje na člen 10 Direktive 85/374 in na člen 1245-16 civilnega zakonika, s katerim se prenaša člen 10.

40 Poudarja, da je cour de cassation (kasacijsko sodišče) v predložitveni sodbi presodilo, da v skladu s členom 1245-16 civilnega zakonika odškodninska tožba na podlagi določb člena 1245 in naslednjih navedenega zakonika zastara v treh letih od dneva, ko je tožnik izvedel ali bi moral izvedeti za škodo, napako in identiteto proizvajalca. V zvezi s tem je cour de cassation (kasacijsko sodišče) odločilo, da je treba v primeru telesne poškodbe za datum seznanitve s škodo šteti datum stabilizacije, ker tožnik samo takrat lahko izmeri obseg svoje škode. Pri napredujoči patologiji, zaradi katere ni mogoče določiti datuma stabilizacije, zastaralni rok iz navedenih določb ne more začeti teči.

41 V zvezi s tem je cour de cassation (kasacijsko sodišče) očitalo cour d'appel de Caen (pritožbeno sodišče v Caenu), da je zahtevke LF na podlagi odgovornosti proizvodov z napako za nedopustne razglasilo zato, ker je LF leta 2013 opravila

več pregledov in kontrol za različne patologije, ki so se večinoma pojavile med letoma 2004 in 2007, in da je bila torej najpoznejše 15. oktobra 2013 – na dan zadnjega zdravniškega pregleda – natančno seznanjena s škodo.

- 42 Cour de cassation (kasacijsko sodišče) je menilo, da cour d'appel de Caen (pritožbeno sodišče v Caenu) v zvezi z navedeno presojo – pri kateri ni preizkusilo, ali je škoda LF stabilizirana, in če ne, ali njena napredujoča patologija onemogoča stabilizacijo – ni navedlo pravne podlage za svojo odločitev.
- 43 Cour d'appel de Rouen (pritožbeno sodišče v Rouenu) navaja, da se s to razlago člena 1245-16 civilnega zakonika, s katerim se prenaša člen 10 Direktive 85/374, „datum, ko je tožnik zvedel ali bi moral zvedeti za škodo“ enači z datumom stabilizacije. Ker je stabilizacija opredeljena kot trenutek, od katerega se stanje oškodovanca s telesno poškodbo ne spreminja več, zastaralni rok iz navedenih dveh določb v primeru napredujoče patologije, ki je posledica proizvoda z napako, ne more začeti teči.
- 44 Pri tem se postavlja vprašanje o razlagi pravila iz člena 10 Direktive 85/374, zaradi česar je treba zadevo predložiti Sodišču. V tem okviru bo pritožbeno sodišče postavilo tretje vprašanje za predhodno odločanje.

5. Vprašanja za predhodno odločanje:

- 45 Pritožbeno sodišče predlaga Sodišču, naj odloči o naslednjih vprašanjih za predhodno odločanje:

1°) Ali je treba člen 13 Direktive 85/374/EGS z dne 25. julija 1985, kakor je razložen v sodbi z dne 25. aprila 2002 (Maria Victoria Gonzalez Sanchez proti Medicina Asturiana SA. C-183/00), v skladu s katerim oškodovanec lahko uveljavlja pravice na podlagi drugih sistemov pogodbene ali nepogodbene odgovornosti, ki temeljijo na drugih podlagah kot je tista iz Direktive, razlagati tako, da lahko tisti, ki je bil oškodovan zaradi proizvoda z napako, od proizvajalca zahteva povračilo svoje škode na podlagi splošnega sistema krivdne odgovornosti, pri čemer se sklicuje zlasti na ohranjanje proizvoda v prometu, opustitev dolžne skrbnosti v zvezi s tveganji, ki jih predstavlja proizvod, ali nasploh na pomanjkanje varnosti proizvoda?

2°) Ali je člen 11 Direktive 85/374/EGS z dne 25. julija 1985, v skladu s katerim pravice, ki jih ima oškodovanec po tej direktivi, ugasnejo po izteku 10 let od dne, ko je dal proizvajalec dejanski proizvod, ki je povzročil škodo, v promet, v nasprotju s členom 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, ker je zaradi tega oškodovanec, ki zaradi proizvoda z napako trpi progresivno škodo, prikrajšan za pravico dostopa do sodišča?

3°) Ali se lahko člen 10 Direktive Sveta 85/374/EGS z dne 25. julija 1985 o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi z odgovornostjo za proizvode z napako, ki določa, da triletni zastaralni rok začne teči na „dan, ko je

oškodovanec zvedel ali bi moral zvedeti za škodo,“ razlaga tako, da ta rok začne teči šele od dneva, ko je znan celoten obseg škode – zlasti z določitvijo datuma stabilizacije, ki je opredeljen kot trenutek, od katerega se stanje oškodovanca s telesno poškodbo ne spreminja več, tako da zastaralni rok v primeru napredujoče patologije ne more začeti teči –, in ne od dneva, ko je škodo v zvezi s proizvodom z napako mogoče z gotovostjo prepoznati, ne glede na to, kaj se z njo dogaja pozneje?

DELOVNI DOKUMENT